

میرزا تقی خان امیرکبیر

نویسنده
مریم نژاد اکبری مهرجان
www.ketab.ir

این اثر حاصل زحمات نشر محترم پارسه می باشد، با سپاس فراوان از آقایان
اسماعیل و ابراهیم حسن زاده

کتابخانه عمومی شهر تهران - مرکز اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران - تهران

شماره ثبت کتاب: ۲۹۹۰۲۶۹۳۳۰۲

تاریخ ثبت: ۱۳۸۵/۰۵/۰۵

سرشناسه :	نژاد اکبری مهربان، مریم، ۱۳۴۷ -
عنوان و نام پدیدآور :	میرزا تقی خان امیرکبیر/مریم نژاد اکبری مهربان.
مشخصات نشر :	تهران: زرین آرا، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری :	۲۵۹ ص.
شابک :	۹۷۸-۶۲۲-۹۶۷۳۹-۹-۷
وضعیت فهرست نویسی :	فیا
یادداشت :	کتابنامه: ص. [۲۵۷] - ۲۵۹.
یادداشت :	نمایه.
موضوع :	امیرکبیر، تقی، ۱۲۲۰ - ۱۲۶۸ ق.
موضوع :	سیاستمداران ایرانی -- قرن ۱۳ ق.
Politicians, Iranian -- ۱۹th century*	
موضوع :	ایران -- تاریخ -- قاجاریان، ۱۱۹۳ - ۱۳۴۴ ق.
Iran -- History -- Qajars, ۱۷۹۹ - ۱۹۲۵	
رده بندی کنگره :	DSR ۱۳۸۵
رده بندی دیویی :	۹۵۵/۰۷۴۵۰۹۲
شماره کتابشناسی ملی :	۷۵۲۰۳۰۲
اطلاعات رکورد کتابشناسی :	فیا

www.ketab.ir

میرزا تقی خان امیرکبیر

مریم نژاد اکبری مهربان

ویراستار: مهدی افشار

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۶۷۳۹-۹-۷

نوبت چاپ: هفتم (اول ناشر) ۱۴۰۰

شمارگان: ۲۵۰ جلد

قیمت: صد و پنجاه هزار تومان

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

آدرس: تهران خیابان انقلاب خیابان فخررازی خیابان وحید نظری پلاک ۶۱ طبقه اول واحد B12

تلفن: ۰۲۱۶۶۹۷۰۹۶۳

مرکز پخش: نشر زرین

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۷	پیش‌گفتار ویراستار
۲۱	فصل اول - چگونه میرزا تقی خان صدراعظم شد
۲۳	خانواده میرزا تقی خان
۲۳	امیرکبیر
۳۴	سفرهای سیاسی امیرکبیر
۳۴	سفر روسیه
۳۶	در پایتخت روسیه
۳۶	سفر به ایروان
۳۷	سفر به ارزنة الروم
۴۳	وزارت نظام آذربایجان
۴۴	صفات امیرکبیر
۴۸	وقایع قبل از صدارت امیرکبیر
۵۲	به صدارت رسیدن میرزاتقی خان (امیرکبیر)
۶۱	فتنه حسن خان سالار در خراسان
۶۲	دفع فتنه سالار
۷۰	از دواج امیرکبیر با خواهر شاه
۷۱	شورش سربازان آذربایجانی

۷۴	هوش و ذکاوت امیر
۷۶	امیرکبیر و باورهای دینی
۷۷	برخورد امیر با اقلیت‌های دینی
۷۸	برخورد امیر با مسیحیان
۷۹	رفتار امیرکبیر با شاه
۸۳	فصل دوم - سیاست داخلی امیرکبیر
۸۳	برخورد امیر با مأمورین و حکام
۸۸	وصول بقایای دوره قبل
۹۱	نظم مالیه کشور
۹۲	قطع حقوق مفت خوران
۹۵	ارتش در عصر امیرکبیر
۹۶	سپاه عصر ناصرالدین شاه
۱۰۶	صنایع تسلیحاتی
۱۰۹	امنیت راه‌ها
۱۱۱	ابطال سیورسات
۱۱۲	دارالفنون
۱۱۸	روزنامه وقایع اتفاقیه
۱۲۴	افزایش سطح اطلاعات عمومی
۱۲۴	امور شهری و خدمات عمومی
۱۲۴	آبله کوبی
۱۲۶	تأسیس بیمارستان
۱۲۷	ثبت نام از افراد ناقص الاعضا و فالج
۱۲۷	منع استعمال الکل (مسکر)

۱۲۸	تقسیم آب کرج
۱۲۹	تأسیس چاپارخانه (اداره پست)
۱۳۱	بلیت دروازه
۱۳۳	تذکره چایی (پاسپورت)
۱۳۴	جاسوسان امیرکبیر
۱۴۰	تأسیس صنایع جدید
۱۴۱	مجمع الصنایع
۱۴۳	کشاورزی
۱۴۳	شکستن بست‌ها
۱۴۶	عدالت (قضاوت)
۱۵۰	ترسیم اولین نقشه تهران
۱۵۱	صنایع جدید
۱۵۶	زراعت پنبه
۱۵۸	بناهای مذهبی و رد مظالم
۱۶۰	شئون روحانیت
۱۶۰	بناهای امیرکبیر
۱۶۳	فصل سوم - سیاست خارجی امیرکبیر
۱۶۳	فتنه بابیه
۱۶۵	حمایت انگلیس
۱۶۶	امیرکبیر و بابی‌ها
۱۶۶	توطئه و ترور
۱۶۷	امیرکبیر و امتیازات
۱۷۰	شیلات دریای خزر

۱۷۰	واقعه آشوراده
۱۷۳	امتیاز بیمارستان
۱۷۳	منشی های امیرکبیر در وزارت خارجه
۱۷۵	ایجاد سفارت خانه در خارج
۱۷۷	امیرکبیر و مبارزه با بردگی
۱۸۰	سیاست امیر در هرات و افغانستان
۱۸۱	نقش امیرکبیر در انقلاب بزرگ هند
۱۸۴	ترکستان
۱۸۴	داستان بیرق ایران
۱۸۵	رفتار امیرکبیر با دول خارجه
۱۹۱	فصل چهارم - عزل و قتل امیرکبیر
۱۹۷	ملاقات امیرکبیر با شاه
۲۰۱	انتخاب آقاخان نوری به صدارت
۲۰۳	رفتن امیر به کاشان
۲۰۵	ضبط اموال امیرکبیر
۲۰۶	تبعید شدگان در کاشان
۲۰۷	قتل امیرکبیر
۲۱۷	نقشی بر دیوار حمام
۲۱۸	اعلام مرگ امیرکبیر
۲۲۱	آرزوی بزرگ امیرکبیر
۲۲۲	پشیمانی ناصرالدین شاه
۲۲۳	تصویری که از امیرکبیر در دست است کار ناصرالدین شاه است
۲۲۴	عزت الدوله پس از امیرکبیر

۲۲۷	 نامه ناصرالدین شاه به عضدالملک در سفارش بازماندگان امیرکبیر
۲۲۹	 آقاخان نوری و حاج علی خان بعد از امیرکبیر
۲۳۲	 سنگ قبر امیر
۲۳۴	 در رثای امیرکبیر
۲۳۶	 وقایع پس از امیرکبیر
۲۴۱	 فهرست اعلام
۲۵۷	 کتابنامه

... هر سال که بر مرگ میرزا تقی خان می‌گذرد، بر نام نیکش می‌افزاید، از آن که می‌بیند چه انتظار بیهوده‌یی است که وزیرکاردان دیگری را بیابند که اصلاحات او را دنبال کند. دوره کوتاه دولت امیر، چون عصر درخشانی در تاریخ جدید ایران جلوه‌گر است.

(دایرت‌گواند واتسن، مؤلف تاریخ قاجاریه)

... این ملت ... امروز دلباخته و دیوانه مردی شده است که تا چهار سال قبل صدراعظم کشور بوده است. از مرز ترکیه تا سرحد افغانستان هیچ کس از غنی و فقیر و خرد و کلان نیست که تمام عناوین تعظیم و تجلیل را در موقع یادآوری نام او به کار نبرد. مردم می‌گویند آن چه را که انجام داده خوب عمل کرده و آن چه را که می‌خواسته عمل کند، از این هم بهتر بوده ... آیا برای این قضیه می‌توان در اروپا نظیری یافت؟

(کنت دو کوسینو، وزیر مختار فرانسه در ایران)

چون صدارت و امارت بروی تقریر افتاد، به حسن رأی و رویت و کمال کفایت و رزانت خویش، مملکت را در سلک نظام آورد و آیین عدل و انصاف بگسترد. امرا را به اندازه مایه، پایه داد و رعایا را به گنجایش مؤنه درآمد خراج نهاد... الحق پیشکاری ادیب و کارگزاری مهیب، سایی عاقل و جارسی کامل، فکری بعید - المری دورنگر... داشت و تدبیر قریب المرام.

(میرزا جعفر حقایق نگار خودموجی، مؤلف حقایق الاخبار ناصری)

از روی انصاف می‌گویم و خدا را به شهادت می‌طلبم که در مقام آن مرد [امیرکبیر] ... نمک به حلال یکتا، غلو نکرده‌ام. از خواجه نظام الملک ... و صاحب بن عباد ... و نیز مارک ولرد پالمرستون و ریشیلو ... و پرنس کارجه کف

روسی، به حق به مراتب با عرضه تر و بهتر بود.

(ظلال السلطان، تاریخ و سفرنامه مسعودی)

بسیاری از امور و وقایع را که دلالت دارد بر بیداری ایرانیان و قدم گذاشتن آن‌ها به راه تمدن ... سبب آن جز مرحوم میرزاتقی خان امیر نظام احدی را سراغ ندارم.

(ناظم الاسلام کرمانی، تاریخ بیداری ایرانیان)

برای من افتخاری نیست در کشوری که شخصی چون میرزاتقی خان امیرکبیر را نابود می‌کنند، منصب سفارت داشته باشم.

(چارلز موری، سفیر انگلیس)

این مرد دارای صفات نیکویی بود که کم‌تر در مشرق زمین دیده می‌شود. در امانت و دیانت بی‌نظیر بود، به علاوه فکر سیاسی بزرگی هم داشت و با هوش سرشار و افکار عاقلانه خود توانست به زودی به هرج و مرج‌ها و ملوک الطوائفی ایران خاتمه دهد.

(سفرنامه مادام ژان دیولافوا فرانسوی)

انسان وقتی تاریخ این سه سال و اندی را که امیر نظام مصدر امور مملکت ایران بوده است، مطالعه می‌کند، روحش شاد و قلبش از خوشحالی در درون سینه می‌تپد.

(محمود محمود، تاریخ روابط سیاسی ایران و انگلیس)